

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 30. september 2008
Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2008-792-0636
Dok.: NHC40334

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 509 (Alm. del), som Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. august 2008.

Brian Mikkelsen

/

Nina Holst-Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

**Spørgsmål nr. 509 fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
(Alm. del):**

”Vil ministeren redegøre for retstilstanden vedrørende havområder, der foreslås beskyttet som Natura 2000-områder, herunder medlemslandenes forpligtelse til at forhindre forringelser i de foreslåede områder?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Miljøministeriet, som Justitsministeriet kan henholde sig til:

” *EU-retten*

Natura 2000-områder omfatter fuglebeskyttelsesområder, udpeget i medfør af fuglebeskyttelsesdirektivet (79/409/EØF), og habitatområder, udpeget i medfør af habitatdirektivet (92/43/EØF).

Reglerne for udpegning af områder er forskellige i de 2 direktiver, og der er derfor forskelle i, hvornår beskyttelsesreglerne i direktiverne træder i kraft. Der er 2 relevante principielle domme fra EF-domstolen, som nærmere har præciseret dette forhold, og som indtages i nedenstående gennemgang, den såkaldte Santoña-dom (sag C-355/90) og Draggagi-dommen (sag 117/03).

For fuglebeskyttelsesområderne gælder, at der efter fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk. 1, og artikel 4, stk. 2, skal udpeges de områder, der er ”bedst egnede” til at beskytte henholdsvis fugle anført i direktivets bilag 1 eller regelmæssigt tilbagevendende trækfugle i internationalt betydende antal. Fra det øjeblik, en fuglelokaltet på baggrund af ornitologiske kriterier er identificeret som bedst egnet, skal medlemslandet beskytte området. Indtil det formelt er udpeget over for EU-Kommissionen, skal beskyttelsen ske med udgangspunkt i fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk. 4, som pålægger medlemslandene at træffe egnede foranstaltninger for at undgå forurening eller forringelse af levestederne samt forstyrrelser af fuglene. EF-domstolen stadfæstede dette princip første gang i den såkaldte Santoña-dom (sag C-355/90, præmis 16-22). Folketinget indføjede i 2008 en regel i miljømålsloven, der lovfæster denne midlertidige beskyttelse.

Medlemslandene udpeger fuglebeskyttelsesområder ved at sende data om områderne til Kommissionen. Områderne er dermed formelt udpeget som Natura 2000-områder og omfattet af habitatdirektivets beskyttelsesregler om henholdsvis at undgå forringelser og forstyrrelser samt krav om at sikre, at nye planer og projekter ikke skader områderne, jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 2-4, som gælder for alle Natura 2000-områder.

For udpegning af habitatområder gælder der efter habitatdirektivets artikel 4-5 en lidt anden proces. Efter disse bestemmelser skal medlemslandene indsende et *forslag* til en liste over områder af fællesskabsbetydning til Kommissionen. Efter en nærmere vurdering efter aftalte kriterier og konsultation med medlemslandene beslutter Kommissionen, hvilke områder, der skal optages på en EU-liste over områder af fællesskabsbetydning. Kommissionen skal altså godkende medlemslandenes forslag.

Først når Kommissionen har optaget et foreslået område på EU-listen, er området formelt omfattet af beskyttelsen efter habitatdirektivets artikel 6, stk. 2-4. Hvis der er uenighed mellem Kommissionen og et medlemsland om, hvorvidt et område med prioriterede (særligt sjældne) arter eller naturtyper skal på listen, gælder der efter habitatdirektivets artikel 5 en særlig samrådsprocedure, hvorunder områderne skal beskyttes, som var de på listen. Miljøministeriet bekendt har Kommissionen ikke hidtil anvendt denne procedure, der i Danmark i 2008 blev lovfæstet i miljømålsloven.

Det generelle princip om, at områderne i princippet først skal beskyttes efter habitatreglerne, når de er på EU-listen, blev i 2005 endeligt præciseret ved en præjudiciel afgørelse fra EF-domstolen i den såkaldte Draggagi-dom (sag C-117/03).

Uanset dette påpegede Domstolen i samme dom, at det kan være i strid med direktivet, hvis medlemslandene ikke beskytter områderne fra det tidspunkt, hvor de bliver foreslået for Kommissionen, da det kan bringe opfyldelsen af habitatdirektivets bevaringsformål i fare, jf. præmis 26-27 i Draggagi-dommen. Dommen præciserer ikke, hvordan områderne indtil EU-beslutning om udpegning så skal beskyttes, hvilket således må være op til medlemslandene at afgøre.

De danske regler

I Danmark er det miljøministeren, der efter offentlig høring udpeger Natura 2000-områder på grundlag af miljømålslovens § 36. Det har siden 1998 været fast praksis, at ministeren formelt udpeger områderne som ”internationale naturbeskyttelsesområder” ved en bekendtgørelse, når høringen er afsluttet, og områderne er endeligt afgrænset og identificeret som henholdsvis ”bedst egnede” som fuglebeskyttelsesområder eller bragt i forslag over for Kommissionen (habitatområder). Den seneste større udpegning af Natura 2000-områder i Danmark skete i 2004. Den gældende bekendtgørelse, der udpeger områderne, er Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Når et område af miljøministeren er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, er det omfattet af danske regler, der svarer til habitatdirektivets beskyttelsesregler. Alle de danske områder er

senere blevet optaget på EU-listen over områder af fællesskabsbetydning efter habitatdirektivet. Det forventes, at også de kommende danske forslag til hav-habitatområder vil blive udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder ved en bekendtgørelse, samtidig med at de efter habitatdirektivet bliver anmeldt til Kommissionen.

Områderne bliver omfattet af miljømålslovens regler om, at der skal udarbejdes Natura 2000-planer for områderne. Planerne udgør grundlaget for en aktiv indsats for at sikre eller genoprette den gunstige bevaringsstatus for arter eller naturtyper i områderne.

Havområderne er samtidig omfattet af en række sektorlove, der indeholder hjemmel til at regulere aktiviteter på havet. Det drejer sig om forskellige energilove (undergrundsloven, el-forsyningsloven m.fl.), kystbeskyttelses- og havnelovene, fiskeriloven, havmiljøloven, råstofloven, naturbeskyttelsesloven og jagt- og vildtforvaltningsloven.

I flere af disse love er der i de seneste par år indføjet bestemmelser, der i sig selv eller med opfølgende bekendtgørelser forpligter de respektive myndigheder til om nødvendigt at træffe foranstaltninger til at beskytte områderne mod forringelser, jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 2. Der er endvidere indføjet bestemmelser om, at der som udgangspunkt ikke må gives tilladelser m.v., der kan skade områderne, jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. ”